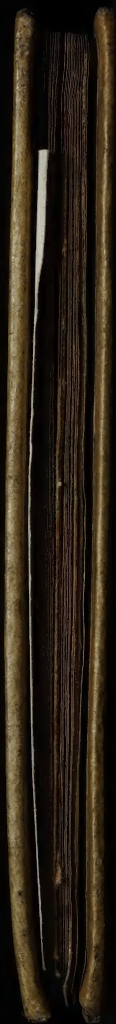
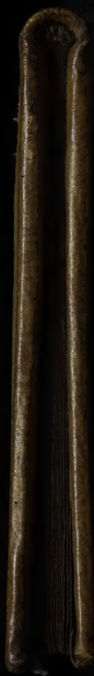
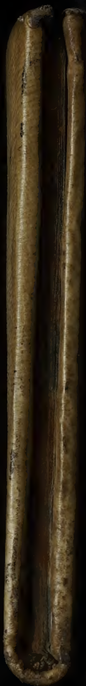
FRANCUS.

1695

WELLCOME
HISTORICAL MEDICAL LIBRARY

XI

GEORGI FRANCI
DOCT. ET PROFESS. PUBL. ORD. IN ELECTORALI HEIDELBERGENSI

DE

STUDIORUM NOXA

DISSERTATIO IN PROMOTIONE TRIUM MEDICINÆ DOCTORUM SOLEMNITER HABITA *VI. NOVEMBR. cIɔ Iɔc LXXIII.*

EDITIO SECUNDA.

IENAE
Apud IOHANN. BIELKIUM
cIɔ Iɔc xcv.

SENECA Epist. CII.

VIRTUS tantum bonum est, ut istas accessiones minutas non sentiat; brevitatem ævi, & dolorem, & corporum varias offensiones.

ILLVSTRI ATQVE MAGNIFICO

DOMINO

ERICO MAURITIO

JCto CONSUMMATO

IN

S. CÆSAR. MAJ. ET IMPERI SUPREMO DICASTERIO QUOD SPIRÆ EST

ADSESSORI GRAVISSIMO

PATRONO MEO MAGNO!

AD TUUM, MAGNE VIR, appello tribunal, idem accuratissimum, idem justissimum! Infantiam TUI TUAM Musis dedicarunt, illa illis verò se mancipavit plane, ut TUUS esse jam nunquam velis, quamdiu ipsarum esse poteris. Tecum cœnant, Tecum prandent (utut utrobique sero, utut parce, utut raptim atque turbate) Tecum excubant; vix enim recubare permittunt; Tecum quoque post mortem (quam seram sed beatam DEUS velit) de mor-

mortalitatis exuviis triumphabunt, ac sine fine orbi perennabunt superstites! *Ex TE magnam sibi accessisse gloriam tot celeberrimæ celeberrimarum Academiarum cathedræ viderunt; tot splendidissimæ aulæ senserunt, tot exasciatissima JURIS volumina loquuntur, & quicquid eruditorum est, uno confitetur ore. Ut hinc maximis TUIS meritis in* Supremo Romano-Germanici Imperii Tribunali *sacra & salutaria jam feras responsa.* Sacra *nimirum ex divis sanctissimæ Justitiæ adytis:* Salu-

taria, quæ Reip. commodum adportant, exportant damnum. Dum verò communem quæris salutem, propriam contemnis, aliisque inserviendo consumeris. Quare nemini rectius poteram hanc De Stvdiorvm Noxa *dissertationem inscribere sive sacram facere, ac TIBI, SUMME VIR, literarum tam cultori, quam Patrono certissimo! Vel indies, quæ dixi, per* αὐτοψίαν *confirmare cogeris; ut inde caussam harioler subacidulorum fontium, quos salutis caussa jam bibis. Qui ut ma-*

xime

xime TIBI ſint ſalutares, quo per Tuam conſervetur multorum ſalus, ὁλοκαρδίως *voveo, qui voveo audire*

CELEBERRIMI TUI NOMINIS

Heidelbergæ IV. NON. JUNII. ∞. IↃC LXXIV.

æternus venerator

Georgius Francus, Med. & Ph. D. PP. & h. t. Decan.

AD

Excellentissimum & Experientissimum

VIRUM

DN. GEORGIUM FRANCUM,

Quum in publica promotione

DE

NOXA STUDIORUM

facundè dissereret.

* * *

DUm Tua Pæonios commendat dextera mystas,
Et doctis præbet laurea serta viris,
Facundâ eloqueris linguâ, quæ noxa luesque
A studiis veniat, diva Minerva, Tuis.

Ex-

Extollant Alii Medicum; nos Rhetora Francum
Tollimus, & ſummi verba diſerta viri.

PAVLVS HACHENBERG,
h. t. *Univerſit. Rector.*

ITe in jus Muſæ, petit hæc vadimonia Francus,
Dic cauſam noxæ turba novena tuæ!
Scilicet aſſidui ſtudiis ſua corpora perdunt,
Sed ſuper extollunt ſydera celſa animos;
Sunt morbi comites maturaque fata Minervæ,
Sed paſcit mentes nectare Diva ſuas;

In Venerem & Bacchum magis hæc mala noxa redundat,
Vera quibus nemo gaudia mentis habet,
Non negat hoc Francus, studium moderatius esse
Exigit, ut mentes corpora sana regant.
Sic Heliconiades causâ vicistis & idem
Qui litem movit, pectore vester erat.

Honoratissimo Domino Compatri & Collegæ adscripsit

Joh. Wolffgang Textor,
U. J. D. Cod. P. P.

B.C.D.

B. C. D.

Quam vellem nescire Literas!

MAGNIFICE DOMINE RECTOR,

ILLUSTRISSIMI, GENEROSISSIMI, AMPLISSIMI, EXCELLENTISSIMI, NOBILISSIMI, ATQUE CELEBERRIMI

VIRI,

NEC NON

LECTISSIMA STUDIOSORUM CORONA,

Uam vellem iterum nescire literas, si tot vigiliis excrucier, tot laboribus exercear, tot suc-

cumbam morbis, tot miſeriis exponar, tot ſumtibus conſumar, tot denique afficiar calumniis injuriisque, ut inglorius ad umbras deſcendam. Apud alios

Paſcitur in vivis livor, poſt fata quieſcit:

Apud literatos

--- --- viret poſt funera virus,

& cui viventi nemo contradicere audebat, eidem mortuo, ceu leoni lepores, naſutuli quique inſultant petulantius. Apud VOS, VIRI SUMMI, jam facio verba, utpote hujus rei Judices æquiſſimos, quippe gnariſſimos. Nolo autem ab ovo, quod ajunt, incipere, puerorumque moleſtias in addiſcendis literis fuſius recenſere, refricareque plagas, quibus plagoſi haut raro Orbilii eosdem non caſtigant, ſed excarnificant, ut ſæpe tenerrima ingenia deſperent, generoſa

vero

vero omni reluctentur impetu, & ita vel per timorem, vel per furorem Musis, earumque ingratiis, valedicant. Nolo meminisse periculorum, quæ eos a tergo in Academiis insequuntur, ubi vel blandissima Venus enervat, vel negligens Murcia torpere facit, vel Bacchus luxuriosus obruit, vel intempestiva Eris atque Mars truculentior aut in duellis, aut in aliis latrociniis morti tum temporali tum æternæ istos mancipant, in sui dedecus suorumq; dolorem infandum. Solummodo hac vice, quod mei est muneris, considerabo, considerandumque VOBIS propinabo, non esse unum, non duos, non decem morbos tantum, qui literatis insidientur; sed si dixero centum, si sexcentos, si omnes dixero, minus excessero veritatis limites. Quod ergo tam pace, quam bene-

volentia Veſtra fiat, *Auditores Honoratiſſimi*, tanquam in ſpeculo miſeriam literatorum morboſam exhibebo; demonſtraboque *maximam eſſe ſtudiorum noxam*, quæ non tam emaciando, quam plane abſumendo; non tam labefactando, quam funditus deſtruendo corpus vitamque noſtram adterit, immo conterit atque peſſumdat. Hoc autem fiat ſub auſpiciis cœleſtis animarum noſtrarum Archiatri!

Medici antiqui Artis noſtræ Conditores ſapientiſſimi admodum bene, admodum vere in ſanguine animalis vitam conſiſtere arbitrati ſunt, quos felicius ſequuntur interpretanturq; recentiores. Sanguis etenim a primordio inſitus per nova alimenta ore aſſumta in ventriculo concocta, ſeparata in inteſtinis, & ſpecie chyli per venas lacteas ad cavam venam delata, ſan-

ſanguinique venoſo ob perennem circulationem a partibus verſus cor redeunti admiſta, inibi beneficio pulſus ita incorporantur, & ut cum Plautina loquar Muſa, incordiantur; ut calore, ζυμώσει miſtione, motu atque repetita coctione naturam ſanguinis plane induant, & ita ceu novus ſanguis per arterias promiſcue ad omnes partes propellantur, qui, cum aliquoties cordis repetat focum, perfectior fieri nunquam non poteſt atque ſpiritibus locupletior. Hinc & novo apud Medicos venit nomine, vocaturque *Spiritus Vitalis*; hic vero nihil aliud eſt, quam ſanguis ſubtiliſſimus, atque quantum fieri potuit, enucleate elaboratus. Ille cum promiſcue e ſiniſtro cordis thalamo egrediatur in arteriam magnam; mira tamen Naturæ prudentiſſimæ Providentia fieri

arbi-

arbitror, ut subtiliores sanguinis partes spiritusque propter levitatem, magis superiora, & ita caput petant, ibique tam pro artificiosa brachiorum manuumque motione, quam pro sensuum externorum simul atque internorum ministerio in cerebri substantia segregentur, parumper alterentur, atque nervos protrusi *spirituum animalium* nomen induant. Horum usus, ceu dixi, est facere ad sensus & motum; perque nervos, qui ad omnes corporis propagantur partes, cum abeant, eadem præstant officia; dein resolvuntur, inque liquorem abeunt aqueum, quem moderni vocant lympham. Hæc vero intra peculiaria, lymphatica ob hoc dicta, vasa recepta redit versus corporis centrum, sanguinique in corde denuo commistus æternam quasi molitur circu-

latio-

lationem, & ita uterque humor
--- --- --- redit actus in orbem
Atque in se sua per vestigia volvitur! --- ---

Audivistis itaque, VIRI MAXIMI, quis naturæ sit motus, quis ordo, quod partium nutrimentum, quæ constitutio, unde eædem moveantur, unde sensus tum internos tum externos participent? Hæc omnia vel singula si lædantur, labem aliquam subponunt, qua posita actio vel cessat plane, vel saltem labefactatur. Cum vero *Literati* a teneris vitam vivant sedentariam, sanguis vero capiat vitium, sicut
--- --- --- ni moveantur aquæ;
Rursus cum iidem studiis, lucubrationibus vigiliisque atque multis cogitationibus plurimum spirituum animalium absumant, qui dein in dictam lympham seu aquam resolvantur: non erit mirum, si

massa

maſſa ſanguinea primo vitalibus, dein animalibus privetur ſpiritibus. Defectum iſtum ſpirituum neceſſario inſequitur lymphæ copia, quæ ſi reliquo accedat ſanguini jam dum valde pauperi atque conſumto, eundem facit catarrhis ichoribusque abundantiſſimum, nutritioni functionibusque reliquis ineptum, ut taceam dein ceſſare vel ad minimum tardiorem fieri aut depravatam χυλοποίησιν, & ita in herba quaſi perire corporis actionumque noſtrarum integritatem atque refectionem. Inde infauſto ſidere largiſſima meſſis omnium pæne morborum propullulat, quia totius ſanitatis fundamentum evertitur, alimentumque depravatur. Hinc & partium tenor, robur, uſus, & ut paucis multa, omnia vel imminuuntur, vel depravantur, vel ceſſant plane. *Adeo*

no-

nocent studia! Quare non mirum (ad specialia enim deveniamus) si adsit salivæ copia, vel deterior constitutio, unde sapor e rebus minus recte extrahitur; vel ea deficiente & ad alia forte loca abrepta masticatio atq; deglutitio fiat difficilior, appetitus languidior ab obtusa videlicet fermenti ventriculi aciditate; concoctio ob eandē causam tardior, cruditatū moles, ventriculi gravitas atq;imbecillitas, flatuum copia, inde colicæ frequentes, rugitus, murmura, ructus, hiq; sæpe austeri, ventris tormina, hypochondriorum distensiones atq; inflationes; chyli jam ob vitiosam coctionem depravati tardior distributio, & obtenacitatem sive visciditatem venarum lactearum obstructio, unde lienteriæ, diarrhœæ: Dein sanguini denegatur sufficiens alimentum, partes contabescunt, nutritio cum calore vi-

tali

tali imminuitur, unde languor, lassitudo, fastidiumque varium. *Adeo nocent studia!* Esto vero, chylus ille crassior distribuatur, perveniatque ad cor, vitium tamen primæ concoctionis vix corrigetur in secunda, minus in tertia. Quare crudior, crassior, magisque feculentus sanguis ad partes ubi pervenit, sive exeundo in arteriis, sive redeundo in venis minimis faciles parat atque patrat obstructiones; inde dolores varii, capitis, dentium aliarumque partium, nutritio impedita, tabitudo, maximusque mali monstrosi atque πολυμόρφȣ dicti hypochondriaci atque scorbutici fomes. Ut silentii peplo involvam alias mesenterii, pancreatis, folliculi fellis, (unde icterus) hepatis, lienis (unde scirrhi) renum & vesicæ (unde calculi) cæterarumque partium obstructiones: Inde calor quasi reverbera-

tur,

tur, uti Chimici loqui amant, fiuntque subitanei calores. Calore insuper p. n. aucto non possunt non exoriri variæ febres, hecticæ, tertianæ atque ardentes; cordis palpitationes & anxietates. *Adeo nocent studia!* Pariter crassior & feculentior illa materia à calore excoquitur, unde varii variis in partibus calculi, item tophi doloresque in pedibus, manibus, genubus atque coxendicibus, fiuntque literati mancipia podagræ, chiragræ, gonagræ atque ischiadis. Feces quoque alvi exsiccantur, inde ejus constipatio, vel difficilis saltim solutio. Nec minus inflammationes & turbationes nascuntur in variis corporis partibus, ut in capite ejusque partibus, e. gr. phrenitis, melancholia, mania, vertigo, noctambulatio, insomnia horrenda, pavores; In collo anginæ, linguæ

aspe-

asperitas: in ventriculo sitis immodica; in thorace pleuritis, peripneumonia, & quæ sæpissima est, phthisis pulmonumque exulceratio, hancque presso pede sequens tabes atque atrophia. *Adeo nocent studia!* Si vero spiritus animales copiosius absumantur, oritur oblivio atque memoriæ deperditio, cui si festinanter ac imprudentius calefacientibus, ut herba Theæ, fumo Tabaci, pulvere Trithemii &c. occurrunt, incurrunt in deliria, rabiem & alia pejora mala. Largior etiam ex absumtis spiritibus oritur lymphæ proventus, quod cum in lucubrationibus maxime contingat, jam manifeste videmus, cur literatis plerumque in virili ætate constitutis pedes tumeant, adeo ut sæpe impressi digiti vestigium commonstrent, qui tumores frequentissi-

tisſimi atque infelices ſunt prodromi infelicioris hydropis tum aſcitis tum tympanitis,tum leucophlegmatiæ, inde radix omnium malorum, nempe cacochymia, ejusque filia matre longe pejor cachexia. Quare jam reddimus facilius cauſas, cur literati, niſi ſteriles plane ſint,tamen liberos minus vivaces minusque ingenioſos generent. Reddimus eadem facilitate cauſſas ſcabiei, narium hæmorrhagiæ, laſſitudinis ſpontaneæ, difficilis reſpirationis tuſſis, catarrhorum, ſalivationis nimiæ; frequentis ſudoris, apoplexiæ, & interdum epilepſiæ; oculorum item imbecillitatis, gravitatisque auditus: Item cur frequenter literati vel palleant vel flaveant! *Adeo nocent ſtudia!* Rurſus vita iſta ſedentaria, quietisque experte humores non recte venti-

lan-

lantur, quia corpus rite non movetur; vasa comprimuntur, ut circulatio fiat inæqualis & tardior. Quin immo, dum proni libris inhiant, consuetudinem istam sibi contrahunt, ut dein incurvicervici (liceat uti Pacuviano) incedant, gibberosi tardioresque ac plerumque meditabundi & quasi aliena agentes, adeo ut ubi sint, non sint; & ubi non sint, sæpe sint.

Immo

non mihi si linguæ centum sint,
oraque centum,
ferrea vox -----

possim satis expedire multitudinem & gravitatem tot tantorumque morborum, quos demum sæpe cita, sæpe infelix excipit

---- mors ultima linea rerum,

Adeo nocent studia!

Audivistis, arbitror, AUDITORES

RES, ad nauseam usque insigni cum cordolio, egoque ad usque ravim dixi, *quantum nocent studia!* Audivistis, inquam, miseriam literatorum, & nobile studiorum damnum noxamque insignem, quæ corpus misellum exagitat excruciatque. Verum enimvero alius adhuc, & quidem nobilior, in caduca morbosi corporis casula diversatur hospes, ANIMUS videlicet noster.

Igneus est olli vigor & cœlestis
origo,

longeque est nobilior tuguriolo hoc, quod circumferimus: istud enim pulvis est, & in pulverem revertitur; Scio vero

-- -- illum ego lucidas
Inire sedes, ducere nectaris
Succos, adscribi quietis
Ordinibus -- DEORUM

Et ceu heliotropium ad solem, ita hic ad DEUM obvertitur. Illo tendit (sunt verba sapientissimi Senecæ) originis suæ memor. Nemo improbe eo conatur adscendere, unde descenderat. Quid est autem cur non existimes in eo divini aliquid exsistere, qui DEI pars est? Totum hoc, quo continemur, & unum est, & DEUS, & socii ejus sumus & membra. Animus ergo in hisce nostris terris magis magisque est excolendus præparandusque conversationi spirituum sanctiorum in cœlis. Sicuti lana, priusquam ultimum illum & optimum colorem combibat, succis quibusdam aliis præparanda & imbuenda est: Sic animus virtutum & literarum bonarum purpura in his terris serio est tingendus. Fateor quidem, insi-

tam

tam esse nobis corporis nostri caritatem. Fateor nos ejus gerere tutelam: nec nego indulgendum illi: verum serviendum nego. Multis enim serviet, qui corpori servit, qui pro illo nimium timet, qui ad illud omnia refert.

Honestum ei vile est, cui corpus nimis carum!

Pessumdent; esto; studia vires! consumant lucubrationes sanguineum vitæ nectar!

Adtenuent juvenum vigilatæ corpora noctes!

Attamen singulatim corpori quod decedit, id centies, id millies animo ejusque æternæ laudabiliter adcrescit gloriæ. Quod & probe pensitarunt Clarissimi atque Præcellentissimi hi tres Viri Juvenes, Medicinæ Candidati dignissimi,

 quos

quos mera ſors citra ullum tum eruditionis tum dignitatis ita collocavit præjudicium.

Horum primus DN. VALENT. SCHADIUS naſcebatur Homburgi Haſſorum Patre Viro Spectatiſſimo atque Integerrimo DN. VALENT. SCHADIO, Senatore ibidem prudentiſſimo. In ſchola patria & gymnaſio Hirſchfelden-ſi poſtquam adolevit, ſalutavit altiores Muſas, nempe Marpurgenſes, Argentoratenſes atque Baſileenſes; ibi ſtrenue Arti noſtræ navavit operam, diſputandoque publice egregium ſe præſtitit. Noſtrarum vero Palatinarum Muſarum amore cum flagraret, nuper ad nos devenit, ſtudiorumque pretium petiit, atque dignisſime jam obtinebit.

Secundus eſt DN. JOH DOLÆUS

LÆUS

LÆUS, hic nascebatur in Hassia, Patre Viro Spectatissimo atque Integerrimo DN. JOH. DOLÆO, h. t. Senatore atque Pharmacopœo Franckenthalensi meritissimo. Post scholas patrias ad nostram hanc concessit, hicque publice disputavit. Dein secessit Sedanum, Parisios, Londinum ac Lugdunum Batavorum. Tandem huc reversus reverenter examini se submisit, optime istud sustinuit, jamque exspectat condignum meritis præmium.

Tertius est DN. NICOL. CASP. ELWERTHUS, qui natus est Werthemii Francorum, Patre Reverendo atque Clarissimo DN. JOH. PHILIP. ELWERTH, h. t. Superintendente ac Pastore Idsteinensi. Post trivialia studia se contulit ad ma-

jora in celeberrimis Academiis Marpurgenſi, Gieſſenſi, Archipalatina atque Argentoratenſi: è qua iterum ad nos reverſus ſatisfecit examinatoribus & jam tantis laboribus condigna brabeia petit.

Ne vero cuipiam in re, utut ſatis manifeſta, ſuperſit dubium, ſpeciminis loco unus inſtar omnium in reſolvenda quæſtione fidem abundanter faciet.

Tu ergo Clariſſime DOMINE CANDIDATE JOH. VALENTINE SCHADI, reſponde apta brevitate ſuper hoc ζητηματίῳ: *Utrum mulieres poſſint citius curari, quam Viri?*

RESOLUTIO PROBLEMATIS.

PRo negativa reſpondebunt

bunt quicunque ſexum noſtrum ob varias excellentias digniorem ſive nobiliorem; muliebrem vero ignobiliorem aut ſequiorem efferunt. Viros enim calidum innatum habere fortius, partes ſolidiores, actiones præſtantiores, generoſiores ſpiritus; nec affectibus animi effeminata impotentia adeo ſubjectos eſſe, quis eſt qui non reputet? Verum affirmativa multis paraſangis mihi videtur veritati propior eſſe. Ut enim taceam in multis, quæ modo de viris prædicabantur, adhuc peti princi-

cipium: Unicum & quidem singulare à natura sexui feminino concessum privilegium atque beneficium consideremus, menstruam nimirum sanguinis per naturalia purgationem. Hæc enim nihil aliud est, quam naturalis quædam sanguinis singulis mensibus facta fermentatio; qua purum ab impuro sequestratur & superfluum à necessario. Et quemadmodum subpresso fluxu plurima promanant mala; ita eodem libero ab iis non solum sunt immunes; sed etiam alia plura antever-

tunt

tunt mala. Immo quicquid natura extraordinarie & in viris critice molitur in gravissimis morbis per varias hæmorrhagias ex naribus, hæmorrhoidibus &c. id benignissime hic præstat in mulieribus, & quidem ordinarie natura; ut adeo credam Mulieres citius curari, quam Viros.

Doctissima hæc analysis cum reliquis meritis egregiis in caussa sunt, quod me jam convertam ad Magnificum Academiæ nostræ Procancellarium, TE nimirum VIR *Nobilissime* atque *Consultissime* DOMINE GEORGI GISBERTE Glöckner/ J. U. D.

ac Institut. Imperial. P. P. celeberrime, TEQVE nomine Collegii nostri Medici atque præsentium DNN. *Candidatorum* obnixe rogitem, ut pro illa TIBI concessa potestate mihi h. t. rite designato honorum ac præmiorum diribitori facias jam copiam; quo petiti honores hisce Candidatis à me conferri possint. Quod si fecerit tua magnificentia, non solum illos æterna sibi devinciet observantia, sed & nostrum Collegium experietur gratissimum.

PROCANCELLARIUS *respondet.*

Vir Nobilissime, Medice Experientissime, Collega Honoratissime,

SI sacris in certaminibus, decertantibus ac pugnantibus Athle-

Athletis, ſuique corporis vires teſtantibus, Coronæ Sacræ ſemper propoſitæ, & more pene triumphantium à ſuis popularibus victores admiſſi, excepti, privilegiisque variis donati fuerint, Quantò dignius & æquius eſt, Athletas Medicinæ, hoc eſt, ejus Artis, quæ ad ſanitatem cujusvis conſervandam tradita eſt divinitus, ſolitâ coronâ, privilegiisque legitimis publicè donari. Quocirca cùm præſentes tres Candidati ingenuis Bonarum Literarum ſtudiis ab ineunte ætate addicti, ſtrenuam in arte Medicâ, per aliquot annos in celebrioribus quibusdam Academiis operam navâſſent, eamque ſibi Medicinæ cognitionem indefeſſo ſtudio, & labore comparâſſent, quæ publico aliquo majori Elogio, & coronâ

literariâ cohonestanda videretur, illique ordini Medicorum amplissimo, in examinibus tam publicis, quam privatis, tales sese præbuerint, in quos summi Artis Medicæ honores optimo jure, meritoque conferrentur, assensum quoque meum in conferendis dictis præmiis lubens libensque adhibebo. Nomine igitur & authoritate Generosissimi atque admodum Reverendi Viri, Domini *Johannis Reichardi de Franckenstein*, Ecclesiæ Cathedralis Wormatiensis Præpositi, adeoque pro consuetudine inveteratâ, inclytæ hujus Academiæ Cancellarii dignissimi, vigore subdelegationis ac potestatis in me legitimè translatæ, non solùm Clariss. Dnn. Candidatis, Honores, quos prætendunt, & optimè merentur, petendi, verum et-

etiam Ampliſſimæ Facultati Medicæ, inprimis vero Tibi, Vir Nobiliſſime & Experientiſſime, Collega honoratiſſime, Promotor ad hunc actum ritè deſignate, ſummos honores Doctorales Dn. Candidatis, more ſtyloque ſolitis, cum omnibus annexis Juribus, Privilegiis, & immunitatibus conferendi, præſtito tamen prius Licentiandorum Juramento, à Conſult. Viro, Acad. noſtræ Syndico prælegendo, licentiam atque poteſtatem tribuo, atque elargior ampliſſimam.

Faxit Deus T. O. M. ut quæcunque hodie in hoc virtutis & gloriæ Theatro peraguntur, cedant ad divini Nominis gloriam, Reipublicæ Chriſtianæ commodum, Patriæ ſplendorem ac Dnn. Candidatorum proprium hono-

rem, atque diuturnum emolumentum.

QUoniam vero tempestive monuit Magnificus DN. PROCANCELLARIUS, ut juramento Candidati adstringerentur, & vero absens DN. *Candidatus* ELWERTHUS idem jam dum præstiterit propridie in Senatu Academico: Quare TU, *Consultissime* DN. SYNDICE, formulam juramenti hic loci receptam inque statutis propositam, præsentibus hisce 2. Candidatis prælegas, qua audita & intellecta fidem suam obstringant.

JURAMENTUM.

QUapropter præstito jam juramento in Nomine Sacro-sanctæ

ctæ

ctæ atque individuæ Trinitatis VOBIS tam præsentibus quam absenti jam honores Doctorales atque Licentiatus dignitatem plenissime offero, cum omnibus juribus, privilegiis atque immunitatibus, quibus alii legitime promoti Licentiati utuntur, fruuntur ac gaudent, aut uti, frui atque gaudere possunt; simulque Vobis facio liberum, utrum etiam velitis in Doctores promoveri; quod si vobis commodum hoc videbitur, statim & eosdem Vobis sum collaturus honores.

PETITIO DOCTORATUS fiebat a Candidato Dolæo.

QUare quod Archiater animæ velit esse felix faustum Ecclesiæ Reique publ. tum Civili tum Li-

Literariæ ſalutare; auctoritate *Invictiſſimorum atque Sereniſſimorum* DNN. RUPERTI *Senioris, Junioris ac Præjunioris*, Comitum Palatinorum ad Rhenum, Ducum Bavariæ &c. &c. Hujusque poſtremo nominati Regis Romanorum glorioſiſſimi; Academiæ hujus noſtræ Fundatorum pientisſimorum, beatisſimæ memoriæ Principum; nec non *Sereniſſimi ac Potentiſſimi Principis* ac DOMINI DN. CAROLI LUDOVICI, Comitis Palatini ad Rhenum, S. R. I. Architheſaurarii atque Electoris, Ducis Bavariæ &c. &c. Univerſitatis avitæ reſtauratoris æternum laudandi, Domini atque Patroni noſtri clementisſimi &c. Suffragante Magnifico Domino Procancellario, Ego *Georgius Francus*, Med. D.

ejus-

ejusque P. P. Ordin. atque Facult. Med Decanus; insuper ad hunc actum rite designatus Promotor, vos tres Medicinæ Licentiatos, & quidem TE DN. JOH. VALENT. SCHADIUM, Homburgo Hassum; TE DN. JOHANNEM DOLÆUM, Francothalio-Palatinum, Celsissimorum Principum Nassoviensium Medicum atque Physicum Limburgensium Ord.: TE DN. NICOLAUM CASPARUM ELWERTHUM, Werthemio Francum; Moguntino-Starkenbergensem Physicum atque Poliatrum Ord. in Heppenheim & Bensheim &c. præsentes ut absentem, & absentem ut præsentes, omnes ac singulos Veræ ac Sacræ Medicinæ DOCTORES creo, creatos renuncio, renunciatos proclamo, & proclamatos

ab

rationem, rationique jungatis experientiam: partim ne plane libris immoriamini immoreminique, sed durabiles sitis, atque æterna requie fruamini.

Pileum Vobis impono: pileus inæstimabilis libertatis insigne; ad pileum vos voco, h. e. in libertatem laudabilem vos immitto: Nec enim, cui mens sana, credet Medicos, quales Vos jam creavi, fuisse unquam servos, aut esse hodienum; utut variis caritatis aliisque officiis obviam eant hominibus. Pileus quoque est holosericus, cujus pretiositas vestram egregie arguit dignitatem.

Annulum Vobis offero ob varias caussas. Est annulus honoris, qui olim solum equitibus competebat: Est annulus fidei, eo etenim Vobis jam desponsatis

spon-

ſponſam nobiliſſimam, Medicinam puto, inque thalamum veſtrum introducitis. Annulus eſt aureus; aurum metallorum princeps, eruitur ex mineris, non quidem omnibus, ſed rariſſimis, iisque profundisſimis. Ita ſcientia Medica eſt aurea atque excellens, eruitur è profundis variarum rerum fundamentis atque experientiis; nec ubique invenitur, niſi cui cœlitus virgula animi acutioris divinatoria contingat. Rotundus eſt annulus; rotunditas eſt figurarum perfectisſima; perfectionem ergo in Medico notat, notatque forte ſanguinis circulum, qui baſis eſt omnis doctrinæ Medicæ.

Oſculum hoc Vobis figo nomine veſtræ Sponſæ Medicinæ, quæ vos neogamos ita excipit. Vobis

figo

figo quoque nomine nostri oscu-lum, ut jam amorem nostrum sin-ceriorem percipiatis, jamque scia-tis vos in nostrum esse cooptatos numerum.

Ultimo quod Vobis debeam votum, cum chartæ dederim, eo jam provoco, ne tam illustre ul-terius detineam Auditorium, neve sim in πολυτελέστατον ἀνάλωμα nem-pe tempus, injurius. Quare co-lophonem addes Nobiliss. D. D. DOLÆE gratiasque ages, iis omni-bus, quorum clementia, gratia atque beneficio profecistis.

SENE-

SENECA

Epist. XCII.

INvenitur qui dicat, sapientem corpore parum prospero usum, nec miserum esse nec beatum. Hoc quoque fallitur: exæquat enim fortuita virtutibus, & tantundem tribuit honestis, quantum honestate carentibus. Quid autem fœdius, quid indignius, quam comparare veneranda contemtis? Veneranda enim sunt, Fides, justitia, Fortitudo, Prudentia. Econ-

trario

trario vilia sunt, quæ sæpe contingunt pleniora vilissimis, crus solidum, & lacertus, & dentes, & horum sanitas firmitasq́.

